

Valplattform 2026

Ta inte den akademiska friheten för given.

Den akademiska friheten behöver grundlagsskydd – nu!

Ta inte den akademiska friheten för given. Den behöver grundlagsskyddas. Efter ett regeringssammanträde kan den akademiska friheten vara borta. Det vill säga imorgon! Inför valet 2026 driver därför SULF frågan om grundlagsskydd för akademisk frihet, en ödesfråga för Sveriges demokratiska framtid.

Fri kunskap är en demokratisk grundpelare. Akademisk frihet innebär att forskare, lärare och studenter kan söka och pröva kunskap utan politisk, ideologisk eller kommersiell påverkan. Men frihet på papper räcker inte. Utan självständiga lärosäten, kollegial styrning och starka fackliga skyddsräcken blir friheten svår att utöva i vardagen.

I ett allt mer polariserat samhälle behövs institutioner som självständigt kan granska makten och stå emot påtryckningar. Samtidigt ökar den politiska detaljstyrningen och forskningen pressas av kortsiktiga, riktade satsningar. Det gör skyddet skörare och visar varför ett grundlagsskydd för akademisk frihet är nödvändigt. Demokratins långsiktiga motståndskraft kan inte bygga på lösningar som kan ändras med enkel majoritet.

1. **Akademisk frihet omfattar både forskning och utbildning.** Frihet att forska, undervisa och att lära är alla förutsättningar för kritiskt tänkande, för nydanade forskning och för en utbildning på vetenskaplig grund.
2. **Akademisk frihet förutsätter goda arbetsvillkor för universitetslärare och forskare.** Osäkra anställningar leder till själv censur och minskar benägenheten att ta den risk som behövs för vetenskapliga genombrott.
3. **Fackligt inflytande är en del av skyddsräckena för akademisk frihet.** Kollektivt inflytande är ett praktiskt skydd mot tystnadskultur. Fackförbunden har en central roll för att göra friheten verklig.

If you snooze
you lose...
Vad trycker du
på när larmet
ringer?

